

336. Materiały do poznania ryjkowcowatych (*Coleoptera: Curculionoidea*) Podlasia

Contributions to the knowledge of the weevils (*Coleoptera: Curculionoidea*) of the Podlasie region

KEY WORDS: *Coleoptera, Curculionoidea*, faunistics, Podlasie region, E Poland.

Podlasie jest miejscem występowania unikatowych w skali kraju środowisk. Zaliczyć do nich można min łąki i torfowiska Poleskiego Parku Narodowego i Lasów Sobiborskich oraz różnorodne zbiorowiska łąkowe i leśne północnej części Doliny Bugu. Stanowią one potencjalnie dogodnie siedliska dla rozwoju wielu gatunków ryjkowcowatych.

W pracy zebrano dane dotyczące 26 ryjkowcowatych nie notowanych dotychczas z Podlasia, z wyłączeniem Puszczy Białowieskiej (traktowanej w „Katalogu fauny Polski” jako osobny region). Większość z nich zaliczyć należy do taksonów znanych z wielu stanowisk w kraju; obok nich odnotowano także gatunki zaliczane do rzadkości faunistycznych. Za wyjątkiem jednego (zlokalizowanego w Poleskim Parku Narodowym), wszystkie podane niżej stanowiska są położone w Dolinie Bugu

Caenorhinus germanicus (HERBST)

– Stulno (FB89), 25 VI 2000, 1 ex.; do parasola entomologicznego z zarośli wierzbowych.

Byctiscus populi (L.)

– Wołczyn (FC80), 18 VI 2001, 1 ex.; „na upatrzonego” z *Populus* sp.;

– Stulno (FB89), 14 V 2001, 1 ex.; „na upatrzonego” z *Populus* sp.

Pseudoperapion brevirostre HERBST

– Stulno (FB89), 17 VII 2001, 1 ex.; 14 VIII 2001, 1 ex.; czerpakiem entomologicznym w zbiorowisku łąkowym.

Ceratapion basicorne (ILLIG.)

– Wołczyn (FC80), 17 VI 2001, 1 ex.; czerpakiem w zbiorowisku psammofilnym.

Ceratapion gibbirostre GYLL.

– Stulno (FB89), 14 V 2001, 1 ex.; czerpakiem w zbiorowisku psammofilnym.

Holotrichapion ononis KIRBY

– Stulno (FB89), 17 VII 2001, 2 exx.; czerpakiem w zbiorowisku łąkowym.

Trachyphloeus aristatus (GYLL.)

– Stulno (FB89), 18 VI 2001, 1 ex.; pułapka Barbera w zbiorowisku psammofilnym, na zboczu wydmy o ekspozycji południowo-zachodniej.

Sitona gressorius (FABR.)

– Wola Stuleńska vic. (FB89), 9 X 2001, 1 ex.; czerpakiem na janowcu barwierskim (*Genista tinctoria* L.) na poboczu drogi.

Rzadko spotykany ryjkowiec ciepłolubny żerujący m.in. na różnych gatunkach koniczyn (*Trifolium* spp.), zarnowcu miotlastym (*Sarothamnus scoparius* (L.) WIMM.), janowcu barwierskim i robinii akacyjowej (*Robinia pseudacacia* L.) (CMOLUCH, STANIEC 1989 (1986): Ann. UMCS, C, 41: 163-166). Poza stanowiskami w rez. „Stawska Góra” (ŁĘTOWSKI, STANIEC 1997: Wiad. entomol., 16, 1: 21-28) i licznej populacji w miejscowości Czumów ad Hrubieszów (5 exx., 5 X 2001 – zbiory autorów) jest to kolejne stanowisko zlokalizowane we wschodniej Polsce świadczące o systematycznej ekspansji tego ryjkowca w kierunku północno-wschodnim.

Tanymecus palliatus (FABR.)

– Stulno (FB89), 17 VII 2001, 2 exx.; czerpakiem w zbiorowisku łąkowym.

Dorytomus rufatus (BED.)

- Stulno (FB89), 17 VII 2001, 1 ex.; do parasola entomologicznego z zarośli wierzbowych. Gatunek dendrofilny żerujący na różnych gatunkach wierzb.

Tychius schneideri (HERBST)

- Stulno (FB89), 18 VI 2001, 1 ex.; czerpakiem w zbiorowisku psammofilnym na zboczu wydmy o ekspozycji południowo-zachodniej.
Kserotermofilny ryjkowiec należący do rzadziej spotykanych przedstawicieli swojego rodzaju. Monofagiczny, związany z przelotem pospolitym (*Anthyllis vulneraria* L.).

Magdalis frontalis (GYLL.)

- Stulno (FB89), 18 VI 2001, 1 ex.; pułapka Barbera w zbiorowisku psammofilnym, na zboczu wydmy o ekspozycji południowo-zachodniej.

Lepyrus palustris (SCOP.)

- Stulno (FB89), 9 X 2001, 1 ex.; do parasola entomologicznego z zarośli wierzbowych.

Marmaropus besseri GYLL.

- Wołczyny (FC80), 17 VIII 2001, 1 ex.; czerpakiem w nadbrzeżnym zbiorowisku łąkowym.

Amalus scortillum (HERBST)

- Stulno (FB89), 14 V 2001, 1 ex.; czerpakiem w zbiorowisku psammofilnym na zboczu wydmy o ekspozycji południowo-zachodniej.

Ceutorhynchus hirtulus GERM.

- Wołczyny (FC80), 14 V 2001, 1 ex.; czerpakiem w runie łągu wierzbowego.

Ceutorhynchus pervicax (WEISE)

- Wola Stuleńska vic. (FB89), 12 VI 2001, 1 ex.; czerpakiem w runie olsu.

Ethelcus denticulatus (SCHRANK.)

- Stulno (FB89), 14 V 2001, 2 exx.; czerpakiem w zbiorowisku psammofilnym na zboczu wydmy o ekspozycji południowo-zachodniej.

Datonychus angulosus (BOH.)

- Wołczyny (FC80), 18 VI 2001, 2exx.; czerpakiem w runie łągu wierzbowego.

Mogulones geographicus (GOEZE)

- okolice rez. „Kózki” ad Siemiatycze (FC39), 19 VI 2000, 2 exx.; „na upatrzonogo” na żmijowcu zwyczajnym (*Echium vulgare* L.).

Gymnetron beccabungae (L.)

- Poleski Park Narodowy, Jezioro Długie (FC40), 6 VI 1996, 3 exx.; 25 VII 1996, 1 ex.; czerpakiem na torfowisku przejściowym.
Gatunek żyjący na *Veronica beccabunga* L.

Cionus olivieri ROSENSCH.

- Gnojno (FC49), 25 IX 2000, 2 exx.; „na upatrzonogo” na dziewannie (*Verbascum* sp.).
- Dolina Bugu: Wołczyny (FC80), 17 VIII 2001, 6 exx.; „na upatrzonogo” z dziewanny (*Verbascum thapsus* L.) na suchym zboczu wydmy.

Pseudorchestes pratensis (GERM.)

- Wołczyny (FC80), 17 VIII 2001, 1 ex.; czerpakiem w zbiorowisku łąkowym.
- Stulno (FB89), 17 VIII 2001, 1 ex.; czerpakiem w zbiorowisku psammofilnym na zboczu wydmy, o ekspozycji południowo-zachodniej.
Ryjkowiec spotykany na łąkach, pastwiskach, zaroślach; żyje na chabrze łąkowym (*Centaurea jacea* L.).